

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Institutio S. Ignatii Societatis Iesu Fvndatoris. Libri Qvinque

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

XII. Secunda causa, libris contra Societatem fides facilius credula.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

cessat esse, & quasi officio nuntiandi functa rem tradit: an vero famæ credat nisi inconsideratus? quia sapiens non credit incerto. Omnium est æstimare quantacumque illa ambitione diffusa sit, quantacumque asseueratione constructa, quod ab vno aliquando principe exorta sit. Necessè est exinde in traduces linguarum, & aurium serpat; & ita modici sermonis vitium cœteræ rumoris obscurat, aut ingenio æmulationis, aut arbitrio suspitionis, aut non noua, sed ingenita mentiendi voluptate. Meritò igitur fama tandiu sola conscia est scelerum Christianorum. Hanc indicem aduersus nos profertis, quæ quod aliquando iactauit, tantòque spatio in opinionem corroborauit vsque adhuc probare non valuit. Hæc Tertullianus, Romanorum incusans licentiam spargendis clam, palam, & aure credula bibendis quibuslibet flagitiorum probris quæ confingerentur aduersus Christianos. Vt verò Ambrosius de Naboth per calumniam lapidato *historia Naboth tempore antiqua est, vsu quotidiana*; ita de hac tam iniquè vulgata maledicendi libertate dici potest, quàm vna fulcit vesana credulitas cuius præbita pro sua libidine garrienti, huius iniuriæ quanta pars ad Societatem pertineat, longum sit narrare; ex eo tantùm fiat coniectura, quod in Saxonia, & aliis Germaniæ tractibus hæresi contactis infantes adhuc pueros, doctrina hæc imbuit quasi extra dubium cunctis notissima, Iesuitas (vt etiam Papam, vultus præferre Dæmonum similes, vesperilionum alas, caudas, cornua, & pedes hircorum, digno certè prædicantium acuminibus commento, à quibus tales plebeiorum oculis pingimur, & mentibus fingimur, ex quo (vt de Christianis olim Minutius) ante nos incipiunt odisse, quam nosse. Iam si maledica odia tantum audent, vbi possunt nullo negotio, euidentissimi mendacij damnari, quid non sibi assument vbi argui non possunt, vt nos apud se animo describant tam monstròse deformes, quàm lubitum maleuolis fuerit, si præsertim exterior species putetur simulandi arte composita, ne possit ex illa de interioris hominis probitate benignè conici. Paucorum est Hentici secundi Regis Galliarum prudentia qui nos hypocritarum nomine apud se inuisos facere conatis; æstimandi sunt, inquit, de gestis & moribus, non de mente, Deo vni perspecta, nec sermone hominum sit reus, qui verè sit innocens.

XII. *Secunda causa. libris contra Societatem fides facilius creditur.* Causæ huic succedit altera haud multum dissimilis. Scribunt videlicet in nos Catholicè quidam hæretici, & vice versa hæretice ex Catholicis non pauci. Fidem illi sibi arte parant dum mentiuntur fidem, utcumque tamen leone se tegant, in eo pecudes se produnt, quod velut mente, & anima cassi, animarum saluti studere se fingunt. Hi verò aut aliquo priuatim commodo, aut alia quavis perturbatione extra modum communis odij, abripi se sinunt, solenne vtrisque, potissimum primis, alienis nominibus cælare propria ne si aut Caluini aut alterius hæresis deprehendantur asseclæ, præiudicio nominis negetur iis fides quam facere cupiunt, dum volunt pro Catholicis legi. Quare illorum mendacia nudaturo, succurrit in primam statim periodum illud Stanislai Rescij in spongia, quâ tergit, nobis asperfas.

asperfas maculas ab quodam semischismatico, semizuingilano iuvene, nobilis Poloni cognomentum mentito *Atheus sis, an Iudæus; hereticus, an Schismaticus; ater an albus, Iesumastix procacissime! ignoro, Catholicum esse non credo, Christianum vix puto.* Habent hoc etiam vt suis præfigant Indices arma defensionis publicæ pollicentes & florem sinceri ad coronandam veritatem, vt fuit illa ad Regem Chistianissimum. *Oratio sincera.* Planè, inquam, sincera mendaciis, veri nullius interpunctione; illud item *Patrocinium veritatis* tam vbiq; manifestè falsum, vt in plenam confutationem mutata litera plus satis fuerit scribere *Latrocinium veritatis.* Aliam fabulam putarunt alij processuram sibi lepidius, credi voluerunt fuisse de Societate, & ea perfidè ejurata, dum fanda nefanda in illam scribebant: arcana proferre, quorum pars fuissent & testes oculati, tantum non illud D. Ioannis vsurpantes, *quod audiuimus, quod vidimus oculis nostris, & manus nostra contrectauerunt, testamur & annuntiamus.* Placuit duobus ista fraus Ioanni Cambilono, & Ioanni Schlossio, horum alter Germanus, alter Anglus, volens vterque ab Ecclesia & Societate, quam nunquam inietat, videri ad hæreticos perfuga, exceptus ab iis est mercenaria comitate, & collati sibi ad argenti sonum, Ecclesiæ & Societati ocyma decâtavit. Postremò denique inuêto, velut à nobis & nostro nomine, data est in typos, gubernationis pestiferæ ratio titulum præferens (*priuata monita, institutio secreta Societatis Iesu*) quasi duobus staremus institutis; publico vno eoq; sancto, quod nobis scripsisset fundator; politico altero, & arcano, quod Præpositus Generalis priuatim Rectoribus dictaret, refertum cauponariis artibus, ad rem faciendam, & emungendos quæstus ex nundinatione animarum, & Religionis. Ac ne fabulæ suum deesset mangonium, commendabantur ea monita plausibili nomine RR. PP. Capucinorum à quibus vulgata dicebantur, eorum autem in manus venisse, cum Dux Brunsvicensis hæreticus Paderbornensi nostro Collegio direptioni dato, libros nostros, & scripta iis condonasset, at enim quorum est veri laruam falsis detrahere compulere hoc mendacium in lucem, cum auctoris, si minus nomine, at saltem infamia. Nam in Polonia Pontificis Nuncius, & Cracouiensis Episcopus, in Hispania sacri Quæsitores, librum tanquam falso Societati attributum, & perniciosum confixerunt. Romæ Cardinales Eminentissimi sequenti decreto proscripserunt. *Die 10. Maij anno 1616. in sacra Indicis Illustriss. & Reuerendiss. S. R. E. Cardin. Generali Congregatione, habita in Palatio Illustriss. & Reuerendiss. D. Cardinalis Bellarmini, facta relatione cuiusdam libri cui titulus. Monita priuata Societatis Iesu Notobrigie anno 1612. sine nomine auctoris, Illustriss. DD. Cardinales decreuerunt præfatum librum, vtpote falso Societati Iesu adscriptum, calumniosum, & difamationibus plenum, omnino esse prohibendum pro vt de facto illum prohibuerunt, & mandarunt ne cuiquam in posterum licitum esset illum legere, vendere, vel apud se detinere, &c.* Iam istarum lucubrationum si quis in aliquam incidat, magis curiosus, quam catus, & solidus; tam sinistra de nobis concipiet, vt sit par

miraculo futurum, si vllius vnquam apologetici machina reuellantur, præterquam quod enim pronior est in acculatorem, quam in patronum fides; plus valet saepe confictis mendacium, quam rectis veritas in persuadendum, illudque Ambrosij de lilio, etiam plerumque in virtutem cadit, à maledictis laceratam, *que tanti est artificis manus, que possit lily speciem reformare?* Quæ confutandi vis tam perita, & potens, vt quantacumque contentione ingenij & artis primo flori probitatis, famam restituat, publica semel infamiae, aut vituperationis vredine perstrictam?

XIII.

Tertia, odere improbi, sua improbitati o'sistentes, quocumque tandem modo ei obstiterint.

Sap. 1.

Tertia est, quod inter Catholicos bene multi, tam illustre hoc Catholici nomen, labris solum extremis retinent; habentque in promptu tantillum id ex quo se nominant, expuere, si non vereantur ne flatu eodem rogam sibi accendant, palam alioqui professuri alius Machiauellum, Epicurum alius, etiam non nemo Diagoram, hoc est homines sine Religione, sine anima, sine Deo. Ab his quicumque diuersâ graditur, vel hoc solum ab eo offendi se putant, eiusque occursum sui esse censuram, quin vt de pallio Tertullianus dixit illius, vel *ipse habitus sonat*, pessimam eorum de diuinis mentem, & vitam peiorem: militare verò sacramentum aduersus vitia apertè suscepisse, longè grauius illos vrit, cum sint omnibus infensi qui non sunt eorum vitis amici. Planè illud scelestum, & deliberatum sacrilegè *circumueniamus iustum*, aliundè non fluxit, nisi quod *contrarius est operibus nostris, & improperat nobis peccata legis*. Sed sinantur hi sanè coaxare, & scribere, tales denique agnoscendi quales ranas describit Augustinus, *de paludibus personantes tanto tumultuosius, quanto sordidius ex delictorum cæno*. Ad extremum verò si fortè accidat vt contra rem suam venisse nos credant, tunc demum viuaces Iacob inter, & Elaiù incrudescunt inimicitiae: cœperant illæ materno ex vtero, nec potuerat communitas illius hospitij longè ab se dispar ingenium emendare; nec agrestis alter, & multum de bestia sapiens, alterius Angeli contubernium sustinere; sed hæc demum rixa ad summum euasit, cum id sibi Iacobi vindicauit industria, quòd iure suum iam fecerat; tunc enim tandem mors ipsi decreta est; tunc ei ad eam vitandam necessitate indictum exilium. Iisdem his actus stimulis scripsit quidam (fortè adhuc superstes) ediditque variis titulis, & idiomatis libros contra Societatem quatuordecim singulos ex æquo pessimos; vt sunt *Mysteria Patrum Societatis Iesu. Actio perduellionis in Iesuitas. Anatomia Societatis Iesu. Iesuita exenteratus. Arcana Societatis. Relatio Alfonso de Vargas, Consultatio fratris Iuniperi. Relatio Fratris Ludonici Soteli*, & his per similes. Atque ad istius farinae homines alludere visus est Paulus IV. Pontifex Max. cum patres alloquens primi nostri consellus Generalis, & in iis coram genu flexis Societatem recens natam. *Ne puetis, inquit, vos melioris esse conditionis, quam legis vtriusque sanctos Dei legatos. Similiter vobis coninget, multi enim non recipiem vos, nec doctrinam vestram, sed persequentur vos, & interficient, obsequium se præstare Deo arbitantes. Perturbatissimum enim seculum hoc est, quo Dominus vocauit istam beatam Societa*